

1. Lecke: Bevezetés

Üdvözlöm a makroökonómia világában! Mire idáig ejutott a tanulmányaiival, már nagyon sok közgazdasági fogalommal találkozott és ezek közül nagyon soknak ennek a kurzusnak a keretein belül is hasznát veszi majd.

A mikroökonómiával ellentétben a makroökonómia a gazdaság működését távolabbról szemléli, ha lehet így fogalmazni, így olyan rendszerszintű összefüggésekre is rálát, amelyek az egyéni szinten (egy fogyasztó vagy egy vállalat viszonylatában) nem értelmezhetők. Tudjuk például a mikroökonómiából, hogy mi okozza egy-egy termék árának a növekedését, de mit mondhatunk a gazdaság egészében általánosságban bekövetkező áremelkedésről, az inflációról? Mik lehetnek az okai, és vajon milyen megoldásokat találhatunk rájuk. Az infláció megoldási lehetőségei nyilvánvalóan nem az egyéni szinten keresendők.

A makroökonómiában tehát fölépítünk egy modellt, a valóság egy leegyszerűsített mását, amelyben különböző változók közötti egyszerű kapcsolatok megfigyelésével, és ezek egymásra hatásának tanulmányozásával fontos nemzetgazdasági szintű problémákat próbálunk magyarázni, sőt, a modellt akár előrejelzésre is használhatjuk.

A közgazdászok (nevezzük őket így, bár eleinte inkább államférfiak és filozófusok voltak) már régóta észrevették, hogy a gazdaság nem egyenletesen, hanem ciklusosan fejlődik. Voltak, akiket kevésbé foglalkoztatott maga ciklikusság, mint inkább az, hogy az egész fejlődés (a ciklusoktól eltekintve) merre tart: a hosszú távú modellünk, amelyből kiindulunk, ezt a kérdést feszegeti. Azonban a ciklusosságtól nem lehet eltekinteni, és észre kell vennünk, hogy a hosszú táv felé vezető úton a kilengések (az üzleti ciklus egyes szakaszai) igenis nagy jelentőséggel bírnak, és megvan a saját, a hosszú távú logikától különböző működési elvük. A gazdaságban bekövetkező rövid távú folyamatok éppoly lényegesek, mint a hosszú távúak, ezért fogunk a későbbiekben a rövid távval külön foglalkozni. A kétféle logika – rövid táv és hosszú táv – néha ellentmondónak tűnhet, de bízom benne, hogy a kurzus végére megtanulja összeegyeztetni őket, és a megfelelő jelenségeket a megfelelő modell alapján azonosítani, elemezni és magyarázni. Ahogy John Maynard Keynes angol közgazdász mondta, „a hosszú távon csak egy újabb rövid táv van”.

Figyeljen oda jól, hogy milyen feltételezések mentén fogalmazódik meg mindaz, ami itt a kurzuson elhangzik. Nyugodtan kérdőjelezze meg mindazt, amit itt hall, és tegye föl magának a kérdést: „én is így gondolom ezt, az szerintem is így van?”. Ha valamivel nem ért egyet, próbáljon meg rájönni, hogy milyen egyéb feltételezéseket épít még be, amelyek miatt nem tűnik igaznak az, amit itt hall. Először fontos dolog a modell szigorú feltételezés-világába beleélni magunkat, és ott levezetni az alapvető törvényszerűségeket, elvégre a Pareto szabály azt mondja, hogy a legtöbb esetben a következmények 80 százaléka az okok 20 százalékára vezethető vissza. Azonban ugyanennyire fontos tisztában lenni a modell így föllállított korlátaival, és képesnek lenni azt kibővíteni szükség szerint további fontos magyarázó változókkal.

Ezen a kurzuson mi csak az első, legfontosabb és alapvető 20 százalék megmutatására vállalkozhatunk.

Az elkövetkező videók során a definíciókat sárgával fogom kiemelni annak érdekében, hogy könnyebben elkülöníthetőek és azonosíthatóak legyenek. Bízatom Önöket is arra, hogy töltsék le az ingyenes Geogebra alkalmazást, a függvényeket leggyakrabban ennek

segítségével fogom bemutatni. Ha reprodukálják ezeket, akkor maguk is kísérletezhetnek a paraméterek megváltoztatásával, és így láthatják, hogy egy-egy külső adottságként kezelt változó megváltozása hogyan befolyásolja a függvényeket, és így a függvények segítségével levezetett eredményeket, kimeneteleket. Ez egy észrevehetően, játékos, már-már alattomos módja a tanulásnak.

A kurzus leckéit úgy építettem föl, hogy nagyjából kövessék N. Gregory Mankiw „Makroökonómia” (1999, Osiris Kiadó, Budapest) című tankönyvét. A leckék végén fölített kérdésekre a videoanyagok alapján is tudnia kell válaszolni, de hogyha valamely téma esetleg jobban felkelti az érdeklődését, akkor ebben a tankönyvben utána nézhet.

Ennek a fejezetnek a végére a következő kérdésekre kap választ:

- *Miben különbözik a mikroökonómia a makroökonómiától?*
- *Hogyan működik a modellépítés a makroökonómiában és mi a jelentősége?*
- *Mik azok az üzleti ciklusok és hogyan működnek?*
- *Mi a különbség a rövid táv és a hosszú táv között a makroökonómiában?*
- *Milyen kérdésekre keresi a makroökonómiai válaszokat?*

Bővebben: Mankiw 1. fejezet

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
KÖZGAZDÁSZ KÉPZÉS
TÁVOKTATÁSI TAGOZAT
LECKESOROZAT
COPYRIGHT © SZTE GTK 2017/2018

A LECKE TARTALMA, ILLETVE ALKOTÓ ELEMEI ELŐZETES,
ÍRÁSBELI ENGEDÉLY MELLETT HASZNÁLHATÓK FEL.

JELLEN TÁNYAG
A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEMEN KÉSZÜLT
AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL.
PROJEKT AZONOSÍTÓ: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE